

Svatomartinský zpravodaj

Milí přátelé,

rok se opět s rokem sešel, můj bílý kůň nedočká hrabe kopytem a já se už popáté chystám na svou cestu do krajiny ponorných řek a bílých skal a především do města, které je právem nazýváno Bránou Moravského krasu. Tímto zároveň oznamuji, že letos k vám přiharčuji v pátek 11. listopadu v podvečer.

I když na světě existuje spousta vesnic, měst a dokonce velkoměst jejichž jsem patronem, věřte, že do Blanska se vracím každý podzim obzvláště rád. Je mi ctí, že se svatomartinská legenda stala stěžejním motivem vašich oslav a už se opravdu moc těším. A na co nejvíc? Těším se na setkání s dětmi po pátečním Pochodu světýlek, která mi vždy tak pěkně posvítí na cestu k vám, těším se na sobotu, kdy s celou družinou vyrazíme od kostela na blanenský zámek, na jarmark plný dobrot z letošní úrody a výrobků fortelných řemeslníků. Těším se i na první přípitek letošním vínem, nedělní vyvrcholení slavnosti a hlavně na tu skvělou atmosféru, kterou jste pokaždé společně dokázali vytvořit.

Moc rád se samozřejmě uvidím i s vámi přespolními. Blanenské Vítání svatého Martina je už několik let bez nadsázky jednou z nejzdařilejších podzimních akcí na celé jižní Moravě, protože organizátoři pokaždé připravují na celý víkend velice pestrý program, z něž si určitě každý z vás vybere.

Přeji vám hodně štěstí a radosti nejen v čase svatomartinských slavností, ale i během všedních dnů, které přijdou po nich.

Na shledanou v Blansku se těší a všem vám žehná

váš svatý Martin

P.S. A jak vždycky říkám, pokud se náhodou stane, že letos na Martina první snůh nenapadne a sluníčko se schová za dešťové mraky (I my, svatí, jsme jen chybující lidé.), nebuďte mrzutí a nenechte si tím zkazit náladu. Nezapomeňte, že opravdovou sváteční pohodu nedělá počasí. Tu si každý z nás nosí ve svém srdci...

Informační kancelář Blanka v zámeckém parku

Blanenská informační kancelář bude v sobotu 12. 11. 2011 pro návštěvníky a turisty na svém tradičním působišti na Rožmitálově ulici uzavřena. Pro tento den otevřeme naši „pobočku“ s rozšířenou otvírací dobou přímo v zámeckém parku, kde budeme návštěvníkům akce k dispozici po celý den.

Na našem stánku, který bude umístěn u hlavní zámecké brány, získáte informace o aktuálním programu v parku a také o následném nedělním programu Vítání sv. Martina.

Nabídneme vám i výběr z našeho běžného sortimentu, regionální publikace a suvenýry, ale také něco sladkého i něco ostřejšího. Dostanete od nás také tipy ke svatomartinskému obědu či večeři – zpracováváme přehled svatomartinského menu v blanenských restauracích.

Budete mít také poslední možnost zakoupit si zde vstupenky na večerní koncert skupiny Olympic, který se uskuteční právě v sobotu 12. 11. 2011 v Dělnickém domě.

Náš stánek bude také místem, kde můžete odevzdávat odpovědi ve znalostní soutěži o svatomartinském víně, která bude na akci probíhat. Ze všech správných odpovědí budou výherci vylosováni v 15.30 h na hlavním pódiu a cenou pro bude právě letošní svatomartinské víno.

Budeme se na vás v sobotu těšit!

Staňte se členem družiny svatého Martina

Zvony na věži kostela svatého Martina velebně zahlaholí, bubny výhružně zaduní, zazní ržání koní a křik herolda, mihnou se modré vlajky s bílou věží. Atmosféru dobře známou z minulých let budete moci zažít i letos, kdy svatý Martin se svou družinou opět projde městem Blanskem, aby zavítal do zámeckého parku a zahájil slavnostní den.

Vítán je každý, kdo přichází s čistým srdcem a dobrými úmysly, kdo však přijde v historickém kostýmu, ať už vlastnoručně vyrobeném či zapůjčeném, může se stát členem svatomartinské družiny a možná i usednout při rytířském turnaji do čestné lóže. Kostýmy mohou být římské, byzantské, či gotické, rozhodně však takové, aby jejich nositeli nebyla větší zima, než jakou lze zahnat douškem svatomartinského vína.

Kostýmovaní účastníci mají vstup na oslavy zdarma, nejlepší kostýmy, jež po přísném a tajném posouzení vybere Martinova odborná porota, budou odměněny.

Že je takový kostým příliš pracný a složitý? Kdepak! Pro vaši inspiraci uvádíme obrázky Terezy Migelové ve stylu středověkých manuskriptů. Oblíbenými barvami ve středověku byly nebesky modrá, zářivě červená či jasně zelená, často se však vyskytovala i rezná či bílá, objevovalo se kontrastní lemování. Brokát a sametem jistě nic nezkazíte, ale dobře poslouží i obyčejné plátno. Muži chodili prostovlasí či v kápi, ženy se neobešly bez zavítek nebo alespoň věnce. Nezbytným doplňkem pro chladné dny býval kolový plášť sepnutý ozdobnou sponou. Přehršel námětů zpracovaných podle dobových obrazů, tapiserií či rytin najdete například na stránkách www.kostym.cz.

Věříme, že se necháte k tomuto výletu do dob dávno minulých zlákat a Martinova družina bude letos opět o něco početnější.

Předprodej vstupenek na Vítání sv. Martina

Od minulého roku bylo na akci zavedeno vstupné, díky němuž mohou organizátoři nabídnout kvalitnější program a vylepšit organizační zabezpečení celé akce. I v letošním roce bude v zámeckém parku vybíráno vstupné, a to v nezmeněné výši, navíc ještě s drobným bonusem.

Důraz bude kladen na předprodej vstupenek, v němž si je budou moci zájemci zakoupit za 30 Kč, na osobu starší 15 let. Vstupenky budou v dostatečném množství k dispozici v Informační kanceláři Blanka, Muzeu Blansko a Kulturním středisku města Blanska, a to od 1. listopadu 2011. Doporučujeme tedy všem, aby si vstupenky zajistili už v předprodeji, vyhnou se zdržení u vstupních bran do zámku.

Vstupenky bude možné zakoupit ještě v sobotu u kostela sv. Martina, odkud bude vycházet průvod se svatým Martinem. Podél průvodu se bude pohybovat speciální hlídka, která bude mít vstupenky také k dispozici.

V zámeckém parku bude vybíráno vstupné u všech vchodů do parku – u hlavní zámecké brány, u horní brány z ulice Dvorská, u schodů u restau-

race Sýpka a v Růžové uličce. Cena vstupného na místě bude 50 Kč. Vstupenka má formu pásky na ruku, platí pouze slepená na zápěstí a opravňuje nositele k volnému pohybu po areálu zámeckého parku.

Zároveň se zakoupenou vstupenkou (ať už v předprodeji nebo na místě) obdržíte poukázku, na kterou získáte v průběhu svatomartinského víkendu ve vybraných blanenských restauracích **nápoj zdarma** při zakoupení svatomartinského menu. Seznam restaurací, ve kterých se menu podává a které vám nabídnou nápoj zdarma, najdete na str. 4 tohoto Svatomartinského zpravodaje.

Vstup zdarma do zámeckého parku mají děti do 15 let, držitelé ZTP průkazu a také všichni, kteří se ve vlastním historickém kostýmu zúčastní svatomartinského průvodu nebo v něm přijdou do zámeckého parku. Pořadatelé tedy opět vyzývají blanenské k pořízení vlastního historického kostýmu, nejlépe z období gotiky, a k jejich účasti v družině sv. Martina, která ho doprovodí na blanenský zámek.

Svatomartinské tvoření v Galerii města Blanska

Srdečně vás zveme na tvořivou dílnu pořádanou k příležitosti příprav na svatomartinské hody.

Dílna se bude konat 8. a 9. 11. 2011 v Galerii města Blanska. Tématem workshopu bude život svatého Martina a zvyky vázící se svátku sv. Martina. Budeme vytvářet svíčky, lampy a svícny. Loni měla dílna velký úspěch, tak si ji letos nenechte ujít.

Vstupné 20 Kč/os. V ceně je i vstup na právě probíhající výstavu malíře Jana Mertvy.

Od 10 do 13 hod. bude program určen školám a třídním kolektivům. Na dopolední program je nutné přihlásit se předem na čísle 516 415 781, nebo na galerie@blansko.cz.

Od 14 do 17 hod. bude program určen dětem, rodičům a ostatním zájemcům. Na odpolední program se nemusíte hlásit předem, jen v případě, že chcete přijít s kolektivem dětí, je lepší se ohlásit.

Těšíme se na vás.

Za podpory:

Mediální partneři:

Miloš Pernica rozhovor

» Jak by ses představil blanenským posluchačům?

Učitel hudby na Základní umělecké škole v Blansku a aktivní muzikant koncertující sólově na klasičtější a elektrofonickou kytaru, dále pak působící v kytarovém kvartetu PF Guitar Quartet, v kapelách Rosomák Olympic revival a Moto Heart a studiové kapele Surf.

» Co sis připravil do svého vystoupení v programu Vítání sv. Martina?

Na Martinovi zazní především skladby z mého nového CD „Vít, co přináší změnu“. Jsou to úpravy hlavně rockových balad pro klasičtější kytaru. Určitě zahrají i nějakou starou hudbu, nejspíš J. S. Bacha a taky něco veselého. Popřemýšlím i o nějakém zajímavém hostovi, aby byl program co nejvíce pestrý a atraktivní pro posluchače.

» Na akci Vítání sv. Martina hraješ podruhé, co říkáš na atmosféru akce?

Atmosféra akce je pro mě velice příjemná. Lidí chodí na kulturu s ní spojenou rok od roku stále více. Je to velice dobrá vizitka pořadatelů a všech těch lidíček, kteří pracují na tom, aby byl blanenský divák a posluchač spokojený nejen v kulturním vyžití, ale aby si mohl také odnést nějaký suvenýr, dárek či si dal něco dobrého na zub. Klobouk dolů v tomto nelehkém úkolu.

» Dodržíš svatomartinskou tradici – zajdeš si někdy na husičku a svatomartinské?

No a teď s pravdou ven. Svatomartinskou tradici zatím nedodržuji. Na husičku a ani svatomartinské jsem ještě nezašel. Třeba to letos napravím. :-)

Magna Mysteria písně dávných věků

Otrokovický mužský vokální kvintet, v jehož repertoáru jsou písně, jež se zpívaly nebo byly zapsány v časovém rozmezí od 12. do 17. století. Jedná se o písně duchovní, milostné i žertovné – písně minnesängerů, jorgalů či trubadúrů. Ty všechny soubor zpívá v původních rozpisech či v dobových úpravách bez instrumentálního doprovodu – tedy a capella. A aby byl celkový dojem navozující atmosféru středověku úplný, používá při svých vystoupeních repliky dobových kostýmů z poloviny 14. století.

Štvanci

Rytířský turnaj na počest sv. Martina

Divadelní a kaskadérská společnost Štvanci není blanenskému publiku neznámá. Již léta se s ní lze setkat jak v rámci Historického jarmarku, tak i na Vítání sv. Martina, kde její členové pravidelně doprovázejí svatého Martina jako čestná stráž na koních při jeho cestě městem.

Společnost Štvanci byla založena v roce 1990. Za dobu svého trvání odehrála nespočet šermířských představení a podílela se na programu mnoha městských a hradních slavností u nás i v zahraničí. Vedoucí společnosti, Robert Šlapanský, je pravidelně zván jako poradce a koordinátor bojových scén a instruktor šermu na zemi i na koních pro film a divadlo.

Štvanci se pravidelně účastní rekonstrukcí bitev z let 1792–1815 po celé Evropě. Do zahraničí vyjíždějí ovšem nejen jako Napoleonovi jízdní myslivci či rakouští kyrysníci, ale také jako rytíři bojující v kláních o přízeň dam a bavící publikum dobovými hrami. U nás pak jsou nejčastěji kulisou jejich divadelních vystoupení zámky Lednice, Slavkov či Dětenice.

V Blansku se Štvanci tentokrát představí se svým novým rytířským turnajem na koních. A jak se redakci Zpravodaje podařilo z důvěryhodných zdrojů zjistit, zúčastní se jej v sedle svého bělouše možná i svatý Martin osobně. Nechme se překvapit.

Program 5. ročníku Vítání sv. Martina 2011

PÁTEK 11. listopadu

16.00 h, Centrum „PRO“ Blansko

Pochod světýlek ke sv. Martinovi

Od Centra „PRO“ ke kostelu sv. Martina, kde je připraven program s překvapením a v 18.00 h setkání se sv. Martinem.

19.00 h, zámek – Plaisir des Dames / Komorní soubor Baroque Blond Ensemble

17. ročník cyklu koncertů Hudba na blanenském zámku

SOBOTA 12. listopadu

9.00 h, zámecký park

Otevření řemeslného jarmarku v zámeckém parku

Tradiční rukodělné zboží, regionální produkty, stylové občerstvení, Svatomartinské víno

10.00 h, radnice, nám. Svobody – Slavnostní fanfáry před radnicí, Pardubičtí pozouněři

11.00 h, kostel sv. Martina – Historický průvod od kostela sv. Martina do zámeckého parku

11.45 h, zámecký park – Slavnostní přivítání sv. Martina a jeho družiny

Program na pódiu:

12.00 h – Slavnostní salvy a polední zámecké vytrubování, 13.00 h – Vyhlášení výsledků soutěže o nejlepší historický kostým, 13.10 h – Magna Mysteria, písně gotiky a renesance,

13.30 h – Štvanci, Jízdní rytířský turnaj na počest sv. Martina, 14.30 h – Drahan a Drahanek,

pásmo písní a tanců blanenských folklórních souborů, 15.30 h – Miloš Pernica, kytarový koncert, 16.15 h – Millites Templi, šermířsko – divadelní představení, 16.45 h – Magna Mysteria,

písně gotiky a renesance,

17.15 h – Losování výherců svatomartinské vinařské soutěže,

17.30 h – O Konrádovi z Jeskynního hradu,

strašidelná pověst z Moravského krasu,

18.00 h – Svatomartinský ohňostroj odpálený z terasy u restaurace Sýpka

10.00–17.00 h, zámecký park a okolí

Zámecké sklepení – Vinný sklípek – nabídka vína svatomartinského i svařeného

Zámecký park – Prezentace a ochutnávka svatomartinských vín, Střední škola gastronomická, s.r.o.

Zámecký park – domácí zabijačkové speciality

Skauská klubovna Růžová ulička a zámecký park – Hry pro děti, lanové techniky a prezentace

středisek „Srdce na dlani“ a „Světla“

Zámek Blansko – Mimořádné prohlídky historických interiérů s výkladem

ve 13.00 h, 14.00 h a 15.00 h.

Parkoviště u Hotelu Dukla – Půjčovna vozítek Segway – krátké jízdy po parkovišti

i projížďky po Blansku

19.30 h, Dělnický dům

Olympic, koncert legendární rockové kapely

20.00 h, Katolický dům

Martinské hody, Hraje Pohoda, domácí kuchyně, bohatá tombola.

NEDELE 13. listopadu

8.45 h, kostel sv. Martina – Slavnostní bohoslužba, zpívá chrámový sbor Martini Band.

14.30 h, kostel sv. Martina – Varhanní koncert,

účinkují: Ondřej Mucha, varhany a Magdalena Vlasáková, soprán.

16.00 h, Katolický dům – Beseda u cimbálu,

účinkuje cimbálová muzika Grajcar z Dolních Bojanovic.

18.00 h, zámecký park – Loučení se sv. Martinem, vypouštění lampionů

se vzkazem pro sv. Martina

Změna programu vyhrazena

Via Sancti Martini

V roce 2005 prohlásila Rada Evropy trasu mezi maďarským městem Szombathely a francouzským Tours za evropskou kulturní stezku s cílem představit významné památky spojené s životem a kultem nejoblíbenějšího evropského světce, svatého Martina.

Svatý Martin se stal patronem franských králů a Galie a jeho uctívání se rozšířilo po celém křesťanském světě. Jen v Evropě je po něm pojmenováno několik tisíc obcí a kostelů.

Jde o projekt, který má za cíl propojit místa spojená se svatomartinskou tradicí v Bavorsku, Rakousku, Itálii, Chorvatsku, Slovinsku na Slovensku a na Moravě symbolickou poutní stezkou s rodištěm významného evropského světce v Szombathely a s Tours, kde sv. Martin nalezl místo svého posledního odpočinku.

Via Sancti Martini je financována z tzv. Visegrádského fondu a jejím záměrem je umístění informačních tabulí stezky v obcích a městech, která se do této aktivity zapojí, a také vytvoření obsahově zajímavého propagačního materiálu pro návštěvníky těchto míst. Konečným cílem tvůrců projektu je ale vybudovat živou poutní stezku, po níž by mohli zájemci putovat po stopách svatého Martina neomezeně přes celou střední Evropu a během této cesty poznávat bohatou kulturní historii jednotlivých zemí. Via Sancti Martini je tak zároveň významným počinem v oblasti duchovní, kulturní i podpory mezinárodního cestovního ruchu.

Blansko se od r. 2008 nachází na severní větvi stezky, resp. té její části, která nese jméno Via Moravia. Blanenský kostel sv. Martina je tak spolu s třebíčským farním kostelem nejvýznamnější sakrální památkou, která je na našem území do projektu stezky zapojena. A že jde o projekt prestižní a s celoevropským významem, dokládá alespoň stručný výčet jmen nejznámějších dosud zapojených měst a poutních míst: Bratislava, Pannonhalma, Zahřeb, Lublaň, Milán, Pavie, Řím, či Zaragoza. Ve Francii, kde je svatomartinská tradice nejsilnější, je to pak Paříž, Arras, Amiens, Bordeaux, Chartres, Clermont nebo Lyon...

V blanenském kostele sv. Martina narazí poutníci na bronzovou šlépěj světce zasazenou v dlažbě hlavní lodi. Je to symbolické označení nejvýznamnějších míst na celé stezce. Nejbližší podobná je k vidění v bratislavském korunovačním dómu...

Píseň o svatém Martinovi

Shůry přišla zpráva, že stejně jako loni, i letos k nám v listopadu zavítá svatý Martin, snad na bílém koni, snad na grošované kobyle. Pro všechny, kdo ho chtějí přivítat, ať už v kostele po pochodu světýlek, nebo přímo na městských oslavách, a z plných plic si přitom zazpívat, je tady Píseň o svatém Martinovi.

Ref:

S Tebou svatý Martine, vroucně Boha prosíme, bychom také štědří byli, Láskou k druhým nešetřili – aleluja, aleluja.

---Vstup---

Na věži kostela, svatého Martina Zvony zní radostí, že všechna rodina Sešla se pozdravit našeho patrona Koho-to, no přece svatého Martina

1.

Dávno tomu jest, co přišla tato zvěst O Martinu rytíři – církve svatě piliří, který láskou nešetřil a s chudým se rád rozdělil – aleluja

2.

Martin statný voják byl, a srdcem po pravdě toužil Měl právě 15 roků, když s mečem ostrým po boku Do armády vstoupil – by svoji zemi chránil – aleluja

Ref.

3.

Rytířem se brzy stal, a čestně si vždy počínal V důstojnickém plášti svém – na koni dobře kovaném Povinnosti plnil – všem lidem ochráncem byl – aleluja

4.

Jednou v zimě navečer, když k městu z bitvy rychle špl

U bran nahý žebrák stál, s prosbou ruce vztahoval: „Rytíři drahý smiluj se, o málo se mnou rozděl se.“ – aleluja

Ref.

5.

Jen Martin jeho bidu zřel, hned srdcem se mu soucit chvěl

V mžiku meč svůj vytasil a plášť hned ve dvě rozdělil Žebrákovi půlku dal, pak k domovu zas pospíchal – aleluja

6.

Když k spánku Martin ulehal, tu zvláštní sen se mu hned zdál

V půlce pláště oděn stál – sám Kristus Pán a po vidal: „se mnou jsi se rozdělil – a srdce Lásece vystavil.“ – aleluja

Ref.

7.

Ráno, jak se probudil, zřel plášť že opět celý byl A tak Martin pochopil – povolání Kristovo

Ke křtu brzy přistoupil a začal žíti nanovo – aleluja

8.

Bítev všech hned zanechal, aby Krista následoval Život Bohu odevzdal a lásku lidem rozdával

Tak biskupem se záhy stal, však pokorně si počínal – aleluja

Ref.

9.

Bud' Martinův čin šlechtný pro nás vzorem po všechny dny

hlas zvonů vždy budiž zvěst – že Martin patronem nám jest

a nechť zní zvony kostela ať zpíváme si zvesela – aleluja

Ref.

text a melodie: Aleš Bláha Šnek

Baroque Blond Ensemble

Plaisir des Dames

Soubor vznikl v roce 2008 a poprvé se představil na mistrovských kurzech Académie de Sa-blé à Prague (2009), pořádaných Týnskou školou – Collegium Marianum a Akademii múzických umění v Praze, kde také jeho členky studují.

Čtveřici těchto mladých interpretek spojuje společný zájem o kulturu a umění 17. a 18. století, zvláště pak hudbu, jež byla nedílnou součástí každodenního života barokního člověka. Jejich snahou je provozovat hudbu takovou, jaká zněla ve své době, a umožnit tak posluchačům přenést se spolu s ní o několik století zpět. Mezi pestrou společností evropských šlechtických dvorů, komorních zámeckých salónů, duchovního prostředí barokních chrámů, ale také mezi bujaré veselí venkovských slavností.

Soubor v rámci 17. ročníku cyklu koncertů HUDBA NA BLANENSKÉM ZÁMKU vystoupí v pátek 11. 11. 2011 v 19.00 h na blanenském zámku s programem Plaisir des Dames.

Varhanní koncert Ondřeje Muchy a sopranistky Magdaleny Vlasákové

Ondřej Mucha vystudoval hru na varhany na Konzervatoři Evangelické Akademie v Kroměříži ve třídě MgA. Karla Hinera, kterou absolvoval v roce 2007. Ve studiu varhanní hry pokračoval v oboru Sbormistrovství chrámové hudby na Univerzitě v Hradci Králové ve třídě Dr. Františka Vaníčka a konzultativně u prof. Jiřího Strejce.

Koncertně vystupuje sólově nebo se sopranistkou Magdalenou Vlasákovou, s níž se věnuje především hudbě 19. a 20. století.

V programu nedělního koncertu v kostele sv. Martina zazní díla J.S. Bacha, G. F. Händela, J. K. Kučafy, W. A. Mozarta, F. Mendelssohna-Bartholdyho, C. Saint-Saënsa a C. Francka.

Svatomartinské víno přichází – bud' me u toho!

Období Svatomartinského vína je zcela zásadní etapou vinařského roku a 11. listopad se dá nazvat skutečným svátkem českých milovníků vína. Jedná se o obnovu tradice staré několik staletí a v novodobé historii jde o pádnou odpověď na francouzské Beaujolais nouveau.

I Svatomartinská vína jsou totiž prvními víny daného ročníku, na která jsou zvědaví výrobci i konzumenti. Neboť pokud se mladé svatomartinské vyvede, znamená to, že bude kvalitní celý ročník.

Obecně uznávaná zvyklost říká, že Svatomartinským vínem si můžete přituknout právě na sv. Martina 11. listopadu v 11 hodin. Od této chvíle se smí podávat (a prodávat) a nastává doba ochutnávky, svatomartinských hodů i velkých slavností, mezi něž už léta patří i ty blanenské.

Jedná se o vína jiskrná, svěží a ovocitá, která sice zrála pouhých pár týdnů, ale za tuto dobu už stačila získat svůj **osobitý charakter**. Svatomartinská vína mají lehkou barvu i chuť a **nižší obsah alkoholu**, obvykle okolo 12 procent. Abyste si však mohli vychutnat přirozenou svěžest mladého vína, měli byste jej spotřebovat nejspíše do jara, poté víno může ztratit svoji výjimečnou chuť i svěžest. Doporučená servisní teplota je u vín bílých a růžových 10–12 stupňů, ideální teplota vín červených se nejčastěji uvádí mezi 14 a 16 stupni.

Jednotnou etiketu Svatomartinské víno mohou od roku 2005 používat vinaři pro určité odrůdy mladého vína, které uspějí v hodnocení komise odborníků a degustátorů. Jedná se o odrůdy Müller Thurgau a Veltlínské červené rané pro bílá vína, Modrý Portugal a Svatovavřínecké pak pro vína růžová a červená. Držitelem licence ke všem svatomartinským symbolům je Vinařský fond, jehož představitelé si pochvalují rostoucí zájem vinařů a postupující vzhlas nové značky.

Potěšitelné je, že poptávka po Svatomartinském se každým rokem zvyšuje. Zatímco v roce 2006 přišlo na trh asi 350 000 lahví, v roce 2010 bylo stočeno už 1 750 000 lahví a letos se odhaduje, že by na trh mělo přijít více než 2 100 000 lahví.

Už nyní je navíc jasné, že rekordní bude v letošním roce nejen samotná produkce Svatomartinského vína, ale i počet vinařů, kteří si zažádali o udělení známky SVATOMARTINSKÉ 2011. K datu 9. 10. jich bylo již 118, ale počet ještě není definitivní, kolik jich bude celkem, bude jasné až po 1. 11. 2011.

Nechme se tedy i letos zlákat k odkrývání tajemství nového ročníku vín a připijme si na zdraví a úspěch moravských a českých vín ročníku 2011. Zbývá už jen několik posledních dní čekání a Svatomartinské 2011 bude na světě!

Pochod světýlek ke sv. Martinovi

I letos pořádá Centrum „PRO“ Pochod světýlek ke sv. Martinovi – v pořadí již třetí. Samotné akce budou předcházet **výtvarné dílny na výrobu lampiček a světýlek**.

9. 11. 2011 od 8.30 do 10 hodin – Centrum „Pro“, výtvarná světýlková dílna se Zdeňkou Žampachovou a Jitkou Svobodovou

10. 11. 2011 od 16.30 do 18 hodin – Centrum „Pro“, výtvarná světýlková dílna s Petrou Vondrovou a Šárkou Jandákovou

Přineste si s sebou skleničku od výživy, kulatou krabičku od sýru, PET lahev nejlépe 1,5 l, poplatek 40 Kč za další materiál.

Pochod světýlek ke svatému Martinovi

11. 11. 2011

16.00 – Shromáždění v Centru „PRO“ Blansko, předání omalovánky s povídáním o Svatém Martinovi

16.30 – Pochod městem – podrobný popis trasy najdete na <http://blansko.charita.cz>, sekce Klub Ratolest

17.15 – Skládání obrazce z donesených svíček před kostelem sv. Martina za asistence skautů + zvonění na zvoneček, zpívání blanenské scholy v kostele

18.00 – Přivítání sv. Martina v kostele

18.45 – Předpokládané zakončení

Vojensko-historický spolek v Brně I.R.8

„Ať salvy duní!“

Co by to bylo za městské slavnosti bez čestných salv z historických palných zbraní. I letos se o ně postarají členové Vojensko-historického spolku v Brně, který se již řadu let zabývá rekonstrukcí historických vojenských jednotek a jejich dobového života. Středobodem zájmu spolku je proslulý brněnský 8. pěší regiment, u kterého se členové spolku pod vedením Vladimíra Holíka snaží pokrýt celé období jeho existence od 17. do 20. století.

Kromě praktické rekonstrukce událostí z dějin regimentu se spolek zabývá i teoretickým bádáním v historických pramenech a pomáhá při ochraně památek spojených s vojenskou tradicí českých zemí.

V Blansku se členové spolku během sobotního programu tentokrát představí jako mušketýři z období třicetileté války. Právě v průběhu této války byl brněnský regiment založen. Stalo se tak roku 1642 a jeho tehdejší majitelem byl plukovník Alexander von Schifer. Odtud také dobový název Regiment Schifer.

Milites Templi – akce, poučení i vtip

Již od prvního ročníku doprovázejí svatého Martina v Blansku pěší rytíři v bílých varkočích s rudými kříži. Je to oděv, který před staletími nosil řád Chudých rytířů Krista a Šalamounova chrámu, jinak též zvaných rytíři templu nebo zkráceně tem-

pláři. Jejich přítomnost v průvodu je připomínkou pověsti o statečném templáři a vzniku blanenského znaku. Mezi těmi, kdo templářské varkoče každoročně oblékají, jsou i členové Klubu vojenské historie Milites Templi. Klub, který založila v roce 2000 skupina milovníků historie, šermu, se zabývá obdobím vrcholného feudalismu v českých zemích. Jeho aktivity zahrnují široké pole působnosti v oblasti středověkého vojenství 13. stol. Jedná se nejen o šerm, semináře a workshopy, ale i o vlastní produkci dokumentárních filmů s touto tematikou, připravovaných v úzké spolupráci s profesionálními historiky.

V Blansku se členové Milites Templi tradičně představují nejen v historickém průvodu, ale i svým šermířsko-divadelním vystoupením, kterému nikdy nechybí napínavá akce, a také zábavné poučení o životě v temném středověku, který ve skutečnosti nebyl až tak temný...

Pověst o Konrádovi z Jeskynního hradu

Nad Suchým žlebem v Moravském krasu ční zvláštní skalní útvar. Připomíná svou podobou bránu či most. V létě ho ukrývá listí okolních stromů, v zimě, až listí opadá, jej možno dobře pozorovat.

Od pradávna si vesničané v okolí Blanska vyprávějí, že v těchto končinách straší. Zjevuje se tam prý samotný kníže pekelný Lucifer a dírou v zemi odnáší hříšníky přímo do pekla. Podivnou skálu pak pojmenovali Čertův most.

Za dávných časů žila nedaleko odtud v malé chaloupce rodina dřevorubce. Maminka, tatínek a jejich syn Petr. Tatínek chodil do lesa kácet stromy, Petr mu v jeho práci pomáhal. Byli chudí, žili však spokojeně ve vzájemné úctě a lásce, a to až do chvíle, kdy přišlo neštěstí. Tatínka zabila v lese padající kláda a Petr s maminkou zůstali sami. Bída a hlad se usídlily v jejich chaloupce a aby nebylo jejich strádání dosti, maminka náhle těžce onemocněla. Její choroba se den co den zhoršovala a hrozilo, že zemře.

Nešťastný Petr se vydal na pomoc. Věděl, že v hustém lese uprostřed skal žije v malé chatrči babička kořenářka. Sbírá léčivé byliny a umí z nich vařit zázračné lektvary, které už mnohému vesničanovi pomohly zahnat vážnou, zdánlivě nevléčitelnou chorobu.

Babička Petra vřelě přivítala a společně s ním došla do chaloupky. Prohlédla nemocnou maminku, a pak vyndala ze svého košíku lahvičku s kouzelným lektvarem. Natlila ho trochu do skle-

ničky a podala lék nemocné mamince. Maminka nápoj vypila, za několik okamžiků se posadila na posteli a po chvíli z ní vstala živá a zdravá.

Petrova radost neznala konce. Babička však řekla: „Pozor Petře! Nemoc není ještě zcela zanehnána. Tvá maminka je po ní velmi zesláblá a mohla by znovu onemocnět. Teď musíš rychle připravit něco pořádného k jídlu, aby se maminka posilnila.“

Jenže v chaloupce nebylo žádné jídlo ani žádné peníze, za něž by se dalo koupit. A tak se Petr odhodlal k velmi nebezpečnému a riskantnímu kroku. Vyšel do lesa na lov, přestože věděl, že je to přísně zakázáno. Zlý rytíř Konrád z Jeskynního hradu, majitel zdejšího panství, zakázal svým poddaným lovit v lese jakoukoli zvěř, a to pod hrozbou trestu smrti.

Petr měl štěstí. Podařilo se mu ulovit bažanta, spěchal se svým úlovkem domů a těšil se, jakou z něj s babičkou připraví výbornou pečinku, když tu náhle proti němu z křoví vykročil sám pán zdejšího kraje, rytíř Konrád.

A jak to bylo dál?

To se určitě dozvíte, pokud v sobotu 12. 11. navečer navštívíte svatomartinské oslavy v zámeckém parku a zhlédnete scénické zpracování této napínavé a strašidelné pověsti, kterou pro vás připravila ředitelka Muzea Blansko Mgr. Eva Nečasová a skupinka nadšenců, kteří v letošním roce tuto pověst s velkým úspěchem několikrát sehráli během nočních kostýmovaných prohlídek na blanenském zámku.

Kdo byl svatý Martin?

Martin (latinsky: Martinus) se narodil r. 316 nebo 317 v Sarii – dnešním Szombathely v Maďarsku – jako syn tribuna římských legií. V patnácti letech vstoupil také do armády a kolem roku 334 byl přidělen k posádce v Gaul (dnešní Amiens ve Francii).

Tam jednoho dne – už jako důstojník – uviděl u bran města neoblečeného žebráka a impulzivně roztal svůj vojenský plášť mečem na dvě části a jednu z nich žebrákovi daroval. V noci se mu pak zjevil Kristus a když se Martin ráno probudil, plášť byl opět celý. Krátce poté se nechal pokřtít a za několik let také odešel z armády. V roce 371 se stal biskupem v Tours, když předtím založil zřejmě nejstarší klášter v západní Evropě v Liguje. I jako biskup se věnoval šíření křesťanství na francouzském venkově a když 8. listopadu roku 397 v Candes zemřel, bylo jeho tělo převezeno zpět do Tours, kde bylo 11. listopadu pochováno. Nad jeho hrobem byla postavena velká bazilika, která ale byla zničena během francouzské revoluce. Nová monumentální bazilika v neobyčejném stylu zde byla dokončena v roce 1924.

Po sv. Martinovi je dodnes pojmenováno mnoho kostelů v Evropě (včetně blanenského), je patronem jeho rodného Szombathely a také třeba Buenos Aires. Je velmi oblíbený v Latinské Americe, kde bývá nazýván San Martín Caballero (kvůli svému častému zobrazování na koni). Stal se také námětem řady výtvarných děl.

U nás se slaví jeho svátek (11. listopad) jako počátek zimy (svatý Martin přijíždí na bílém koni) a často se peče martinská husa či martinské rohlíky. Svátek svatého Martina byl jedním z nejoblíbenějších svátků roku. Děti i hospodáři čekali na první sniž, hospodyně pekly posvícenskou martinskou husu. Pekly se ale také martinské rohlíky nebo podkovy.

Svatomartinský den měl v Čechách a na Moravě bohatou tradici. Čeledi končila sjednaná služba, dostávala mzdu a hledala nového hospodáře, případně o rok prodlužovala dohodu. V tento den se uzavíraly smlouvy, konávaly se výroční trhy a martinská posvícení. Přitom se hodně slavilo a tak není divu, že existují četné dobové záznamy nejen o slavnostech, ale také o nejrůznějších schválnostech a dokonce výtržnostech, prováděných tzv. „martinky“, tedy slavící čeledí. Důležitou tradicí, zvláště ve vinařských oblastech, byla v tento den i slavnost nového vína, která byla u nás před několika lety také obnovena.

A proč vlastně ke svatému Martinu patří husy?

Legenda říká, že svatý Martin při své skromnosti nechtěl přijmout hodnost biskupa v Tours a schoval se před vyslanci, kteří mu zprávu o zvolení nesli, do husince mezi hejno hus. Ty jej však svým silným kejháním prozradily. Jiná verze však zase praví, že husy Martina při kázání tak rušily svým kejháním, že je za to odsoudil, aby v den jeho památky pykaly za svoje provinění na pekáči...

Svatomartinské hody v blanenských restauracích

Již od prvního ročníku Vítání sv. Martina se blanenské restaurace připojily k oslavám a nabídly svým zákazníkům speciální svatomartinské menu. O tom, že má tato tradice podporu nejen mezi návštěvníky akce, ale i mezi podnikateli v cestovním ruchu v Blansku a jeho městských částech, svědčí také rekordní počet spolupracujících restaurací – v letošním roce se připojí 16 restaurací, z nichž 13 nabídne k menu nápoj zdarma.

Její nabídka je rozmanitá, od jednodenního meníčka až po několikadenní hody doplněné nabídkou svatomartinského vína. Speciálně na sobotu 12. 11. 2011 otvírá i kavárna Cafisco, která bude mít v nabídce kavárenské menu se svatomartinskými rohlíčky. Konkrétní menu a nabídka jednotlivých restaurací budou zpracovány na společný letáček, který bude k dispozici v informační kanceláři a také na akci samotné u stánku Blanky.

Restaurace, které budou nabízet speciální svatomartinské menu:

Café Bergman, Hotel Macocha, Hotel Skalní mlýn, Kavárna Cafisco, Penzion Mlýn, Restaurace

Aquapark, Restaurace Dělnický dům, Restaurace Lažánky, Restaurace U Barona, Restaurace U Golema, Penzion U Rechů, Restaurace U Slunce, Penzion U Strakatého koně, Restaurace U Štěpánků, Restaurace U Zámečku, Wellness Hotel Panorama

Přejeme vám dobrou chuť!

Nápoj zdarma ke svatomartinskému menu!

Každý, kdo si v těchto restauracích objedná svatomartinské menu a předloží poukázku, kterou dostal při zakoupení vstupenky na akci Vítání sv. Martina, dostává nápoj zdarma! Akce platí ve dnech 11.–13. 11. 2011. v těchto restauracích: Hotel Macocha, Hotel Skalní mlýn, Kavárna Cafisco, Penzion Mlýn, Restaurace Aquapark, Restaurace U Barona, Restaurace U Golema, Penzion U Rechů, Restaurace U Slunce, Penzion U Strakatého koně, Restaurace U Štěpánků, Restaurace U Zámečku

SVATOMARTINSKÉ MENU

Pečená svatomartinská husa nadívaná jablky s červeným zelím a smaženými škvabánky
Svatomartinská husa:

1 husa 3–4 kg, sůl, pepř, kmín, 200 g cibule, 200 g jablka, 0,5 l bílé víno

Husu osolíme, okmínujeme, naplníme cibulí a jablky. Pečeme v předehřáté troubě při teplotě 170 °C cca 1,5–2 h, přeléváme bílým svatomartinským vínem. Po upečení husu vyjmeme z trouby a necháme ji na teplém místě odpočinout.

Zelí:

1 kg červené zelí, 400 g jablka, 0,4 l červené víno, 0,1 kg brusinky, cukr, ocet, 1 l drůbeží bujón, bobkový list, skořice, hřebíček, červený pepř, 0,2 kg husí sádlo

Orestujeme si na husím sádle cibuli do růžova, přidáme ocet, cukr, pokrájené červené zelí, bobkový list, nové koření, celý pepř, hřebíček, skořici, červené svatomartinské víno, drůbeží vývar, vše dusíme doměkka. V průběhu dušení přidáme strouhaná jablka a brusinkový kompot. Vše dusíme doměkka, následně vyjmeme koření, zahustíme nastrouhanou syrovou bramborou, krátce povafíme a dochutíme – sůl, pepř, ocet, cukr.

Bramborové škvabánky:

0,5 kg brambor, 0,2 kg hladká mouka, sůl, husí sádlo

Uvařené brambory z poloviny odcedíme a přidáme hrubou mouku. Poté brambory s moukou prošťoucháme, přikryjeme pokličkou a necháme asi 15 min. zapařit. Následně vypracujeme hladkou nelepící se hmotu. Smažíme na pánvi v husím sádle do křupava.

Křehký jablečný závin s hroznovým vínem a ořechy

1 ks prášek do pečiva, 1 ks ztužený tuk, 100 ml teplá voda, 350 g hladká mouka, 1 ks vejce, 8–10 ks jablka, strouhanka, cukr, mletá skořice, sůl, několik kuliček hroznů, 40 g vlašských ořechů (mletých nebo nahrubo sekaných) na ozdobu

Na vál dáme hladkou mouku a na ni nastrouháme tuk. Do skleničky rozklepneme 1 vejce a dolijeme teplou vodou, zhruba do 1 dl. Nalijeme na mouku, osolíme a přidáme prášek do pečiva. Vytvoříme těsto, které rozválíme, posypeme strouhankou a vložíme nastrouhaná jablka. Ta posypeme skořicí a asi 3 lžičkami cukru. Záleží na tom, jak jsou jablka sladká. Doplníme vlašskými ořechy a kuličkami hroznů (větší můžeme přepůlit). Cukernatým roztokem potřeme všechny krajce, které budeme přiklápět. Závin vložíme na plech a cukernatým roztokem potřeme. Vložíme do trouby a pečeme na 150–180 °C po dobu asi 25 minut, dokud těsto nebude dozlatova. Pak necháme trochu vychladnout a podle chuti pocukrujeme.

**NAKUPUJTE TEĎ,
PLAŤTE AŽ PŘÍŠTÍ ROK!
SPLÁTKOMAT.CZ**

Potřebujete peníze? Díky Splátkomatu můžete ihned získat výhodnější půjčku a navíc začít splácet až příští rok! A pokud si to rozmyslíte a schválenou půjčku nakonec nevyužijete, nebude vás to stát ani korunu. Vyzkoušejte, kolik si můžete výhodně půjčit na **SPLÁTKOMAT.CZ**, nebo volejte infolinku **800 180 008**, nebo se zeptejte našich bankéřů přímo na pobočce:

UniCredit Bank Czech Republic, a.s.,
Wanklovo nám. 1436, 678 01 Blansko,
tel.: 955 959 882, e-mail: blansko@unicreditgroup.cz

UniCredit Bank
JAK SNADNĚ!

ANKETA

Svatý Martin byl rytíř a bydlel na zámku

Kdo to byl svatý Martin? Rytíř nebo král, co přijel do Blanska a potkal tady chudáka, kterému dal svůj plášť. I tak vidí blanenské děti ve věku 5–8 let svatého Martina.

Výtvarná příprava ZUŠ, děti 5–7 let

Nelinka Husáková

Kdo to byl svatý Martin?

Jako by král...

Proč svatý Martin přijíždí na bílém koni?

Protože má bílý plášť, aby se to k sobě hodilo.

My jsme koníka svatého Martina kreslili ve školce.

Emilka Mužná
Kdo to byl svatý Martin?

Byl to rytíř. Jak jsi loni slavila svátek svatého Martina?

Šli jsme do průvodu.

Půjdeš do průvodu i letos, a do kterého? Se světylky, nebo tam, kde jdou koně?

Půjdeme na oba, ale víc se těším na ten s koněm.

Adam Jeřábek

Kdo to byl svatý Martin?

Svatý Martin byl rytíř a bydlel na takovém hradě. Přijíždí na bílém koni, protože ten bílý kůň je význačný. Na bílém koni jezdí vždycky jenom jeden, ten, co je jako kdyby král.

Proč v Blansku slavíme svátek sv. Martina?

Kvůli tomu, že bydlel na tomhle zámku.

Saša Sedová

Kdo to byl svatý Martin?

To byl takový rytíř a jezdil na bílém koni.

Co dělal svatý Martin?

Jezdil na tom bílém koni a jezdil často i do Blanska.

Natálka Lukášová

Jak jsi svátek slavila loni?

Byli jsem se podívat v parku.

3. A, ZŠ TGM

Valentýnka Bezděková

Kdo to byl svatý Martin?

Byl to jeden pán, který byl hodný na lidi.

Proč v Blansku slavíme svátek sv. Martina?

Nevím.

Proč se říká, že sv. Martin přijíždí na bílém koni?

Kdyby měl černého koně, tak by to vypadalo jako smutek.

Hanička Bušová

Kdo to byl svatý Martin?

To byl pán, co pomáhal chudým.

Proč v Blansku slavíme svátek sv. Martina?

Protože on pomohl nějakému pánovi, dal mu svůj plášť, a bylo to v Blansku.

Proč se říká, že sv. Martin přijíždí na bílém koni?

Protože přináší sníh.

Martin Malík

Kdo to byl svatý Martin?

Byl to kluk, který vyrůstal v Římě, a táta chtěl, aby byl voják, ale on chtěl být mnichem, ale jednoho dne přijel do Blanska, viděl tady chudého

pána, dal mu svůj plášť a stal se mnichem.

Proč v Blansku slavíme svátek sv. Martina?

Přijel semka do Blanska a tady toho pána našel.

Proč se říká, že sv. Martin přijíždí na bílém koni?

Že přináší sníh.

Ivan Mlčuch

Kdo to byl svatý Martin?

Svatý Martin byl takovej chlap, kterej chtěl být mnichem, ale tatka chtěl, aby byl voják.

Proč v Blansku slavíme svátek sv. Martina?

Protože našel tady toho chlapa.

Proč se říká, že sv. Martin přijíždí na bílém koni?

Protože přináší sníh.

Štěpán Zajíc

Kdo to byl svatý Martin?

Byl to vojákem, ale jeho tatka chtěl, aby byl voják, ale on nechtěl být, chtěl být mnichem, mu se to nelíbilo být tím vojákem a on odešel. A stal se nakonec tím mnichem?

Stal.

Tobiáš Slanina

Kdo to byl svatý Martin?

Byl to voják, táta ho nutil, aby byl vojákem, protože on sám byl voják.

Proč se říká, že byl svatý, když to byl voják?

Jednoho dne jel do Blanska, na cestě tam byl stařík, neměl, čím by se zahřál, protože se blížila zima, a Martin mu dal svůj plášť.

Proč v Blansku slavíme svátek sv. Martina?

Protože tady přijel.

Proč se říká, že sv. Martin přijíždí na bílém koni?

Protože se blížila zima.

Anežka Klimešová

Kdo to byl svatý Martin?

Byl vojákem, chtěl být mnichem, ale jeho otec mu furt říkal, že má být vojákem. A on jednou jel na cestu, potkal pána, kterému byla zima a on mu dal svůj plášť.

Proč v Blansku slavíme svátek sv. Martina?

Nevím.

Proč se říká, že sv. Martin přijíždí na bílém koni?

Protože začíná padat sníh.

Monča Štěpánková

Kdo to byl svatý Martin?

Byl to voják, protože jeho tatínek byl taky voják a on ho nutil být vojákem, ale on nechtěl, on chtěl být mnichem. Jednou jel do Blanska, kde potkal zebřáka, který na sebe nic neměl, a tomu dal svůj plášť.

Proč v Blansku slavíme svátek sv. Martina?

Protože v Blansku potkal toho zebřáka.

Proč se říká, že sv. Martin přijíždí na bílém koni?

Protože přichází zima a protože by nemohl mít oranžového koníka, protože ten neexistuje a sníh je bílý.

